

Запад је одахнуо. И ЕУ, и САД, и НАТО. На крају крајева, и званични Лондон. Уједињено Краљевство неће остати без Шкотске, а Дејвид Камерон је за длаку избегао да добије епитет најгорег британског премијера свих времена. Заправо, да је око 200.000 Шкота гласало за независност уместо против, Камерон би се нашао у незахвалној ситуацији да са шкотским премијером Алексом Салмондом преговара о начину раздруживања три века старе уније. Међутим, минулих недеља кампања застрашивања Шкота тиме „шта ће им се грозно десити ако се отцепе” очигледно је дала резултата.

Но, оно што је задивљујуће, бар из балканске перспективе, јесте чињеница да ни то што је по питању независности Шкотска сада драматично подељена – против је било 2.001.926 бирача а 1.617.989 за – никоме није пало на памет да сумња у резултате. Нити да изађе на улице и тамо се избори за оно што није успео на биралиштима. Штавише, у коментарима, које на друштвеним мрежама остављају поборници независности, приметно је то да су су задовољни јер им је, кажу, Салмонд дао наду, јер је пробудио и ангажовао целу генерацију обесправљених гласача који су сматрали да њихов глас не вреди ништа, јер ће политичари урадити по своме.

КАТАЛОНИЈА НЕ ОДУСТАЈЕ: Шкотски референдум је, без сумње, утицао на све сецесионистичке покрете широм Европе, који понављају исто питање: „Зашто смо ми гори од Шкота?” На то им државници и експерти одговарају да је шкотски референдум договорен између Лондона и Единбурга. Али, то не обесхрабрује Каталонце који су прексиноћ у локалном парламенту донели закон о одржавању референдума о независности од Шпаније. Мадрид се томе противи, али сва је прилика да ће Каталонци 9. новембра изаћи на биралишта. Само је питање да ли ће Маријано Рахој, попут Камерона, бити мудар па пристати на уступке и дати Каталонији већу аутономију.

СПОРАЗУМ НА ПОЧЕК: ЕУ је можда одахнула по питању Шкотске, али засад још није ни близупотпуног решења проблема на истоку Украјине. У седмици на измаку Европски парламент и Врховна рада су ратификовали Споразум о придруживању Украјине ЕУ, али ни изјаве званичника да је то „историјски тренутак” нису ублажиле чињеницу да је Брисел ипак био принуђен да прихвати захтеве Москве и да примену суштинских делова тог уговора (оне који се односе на зону слободне трговине) одложи до 1. јануара 2016.

Ратификација споразума је, тврде поједини, „историјски корак Украјине ка Западу”. Можда, али засад је то заправо корак у месту. На симболичком нивоу Кијев је учврстио политичке везе са Бриселом, али у пракси и даље је трговинском загрљају Москве. Према свему судећи, ЕУ је овог пута играла тактичније и више у свом, а не америчком интересу. Самом чињеницом да је консултовала Москву по питању сопствених уговора ставила је до знања да јој Украјина није потребна баш по сваку цену. Европљани су врло добро свесни да је Украјина у економско-финансијском расулу, а да је корупција, криминал и нефункционална демократија не препоручују за идеалног партнера у зони слободне трговине.

И званични Кијев се чини знатно тактичнији и спремнији на преговоре са проруским снагама. То је, међутим, резултат чињенице да је украјинска војска доживела значајне губитке па је 3. септембра уочи примирја британски новинар Тим Џуда на потезу од села Новокатеринивка до града Иловајск избројао чак 68 уништених тенкова, борних кола, камиона и осталих возила које је користила војска под контролом Кијева. Катастрофални пораз, како каже Џуда, довео је до примирја и преговора у Минску где су по први пут проруске снаге на истоку Украјине прихваћени као саговорник у решавању украјинске кризе.

СТАРИ АМЕРИЧКИ ЛЕК: И званични Вашингтон мисли да ратом може сузбити акције организације Исламска држава, која држи огромне територије у Ираку и Сирији. Барак Обама, попут бројних његових претходника у Белој кући, сматра да старим америчким „леком” – бомбама – може решити нови проблем на Блиском истоку. Не само што је у питању „стари лек” већ је на делу и стара грешка америчке политике у овом трусном региону. Као што су својевремено подржавали талибане у борби против Совјета у Авганистану а потом дошли на мету Ал Каиде настале под окриљем талибана, тако су и сада Американци подржавали сиријске побуњенике, међу њима и џихадисте који сада мењају карту Блиског истока, одрубљујући притом главе америчких новинара.

Сличну грешку праве и овонедељном одлуком да наоружају „умерене побуњенике” у Сирији, јер лако би међу „умерењацима” могао да се нађе и Фронт ал Нусра, близак Ал Каиди а по бруталности сличан Исламској држави. Додуше, можда све то из америчког угла и није грешка већ тактика. Можда оваква Исламска држава одговара Вашингтону јер ће свету представити да бомбардује положаје џихадиста а заправо ће на „бочни улаз” ући у рат у Сирији, што му није успело прошле године. У сваком случају, све што се тренутно дешава не говори да Америка намерава да смири секташки сукоб сунита и шиита. Због тога у коалицији против Исламске државе и нема Ирана и Сирије.

(Политика)